

Sygn. akt VII U 1395/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 stycznia 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Jarząbek

Protokolant: sekr. sądowy Monika Bąk - Rokicka

po rozpoznaniu w dniu 26 stycznia 2016 r. w Warszawie

sprawy J. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W.

o wypłatę wyrównania renty rodzinnej

na skutek odwołania J. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 20 sierpnia 2015 r. znak: R/25/(...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VII U 1395/15

UZASADNIENIE

W dniu 31 sierpnia 2015 r. **J. R.** wniosła za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. odwołanie od decyzji ww. organu rentowego z dnia 20 sierpnia 2015 r., znak: R/25/10261758, mocą której organ rentowy ustalił wysokość przysługującej jej renty rodzinnej. Odwołująca wniosła o „zmianę daty wejścia w życie przeliczonej z urzędu renty rodzinnej z dnia 1 sierpnia 2015 r. na dzień 22 maja 2015 r. i wypłatę uzupełniającą wyrównania wraz z odsetkami od dnia 22 maja 2012 r. do dnia 31 lipca 2012 r. w kwocie wyliczonej przez organ rentowy za ww. okres”.

W uzasadnieniu odwołania J. R. zaznaczyła, że zwróciła się do organ rentowego o ponowne przeliczenie pobieranej przez nią renty rodzinnej z uwzględnieniem znowelizowanych zasad wyliczania renty – wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury jej zmarłego męża został ograniczony z 316,40% do 245%. Odwołująca wskazała, że po 4 miesiącach oczekiwań otrzymała od organu rentowego skarżoną decyzję, zgodnie z którą dokonano przeliczenia przysługującej jej renty rodzinnej od 1 sierpnia 2015 r., tj. trzy lata wstecz od wydania decyzji. W ocenie odwołującej, organ rentowy powinien był dokonać przeliczenia zgodnie z art. 133 ust. 1 ustawy emerytalnej, a więc od dnia zgłoszenia wniosku przez odwołującą.

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 19 września 2015 r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.** wniósł o oddalenie odwołania J. R. na podstawie art. 477¹⁴ 1 k.p.c.

Uzasadniając swoje stanowisko organ rentowy zaznaczył, że w toku postępowania zainicjowanego wnioskiem J. R. ujawniono nieprawidłowości przy ustaleniu wysokości renty rodzinnej. W tych okolicznościach, organ rentowy na podstawie

art. 114 ustawy emerytalnej wydał skarżoną decyzją, na mocy której skorygował powstały błąd i ustalił wysokość świadczenia przyjmując do jego wyliczenia 24% kwoty bazowej, obowiązującej w dniu złożenia wniosku o świadczenie. W ocenie organu rentowego, wyrównanie świadczenia nastąpiło zgodnie z art. 133 ust. 2 ustawy emerytalnej za trzy lata wstecz z odsetkami, w związku z czym skarżona decyzja jest prawidłowa i zgodna z prawem.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. R., mąż odwołującej, na mocy decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 2 lutego 1982 r., znak: (...), pobierał wcześniejszą emeryturę od dnia 1 stycznia 1982 r. (decyzja ZUS z 02.02.1982 r. – nieoznaczona karta a.r. tom I, kopia odpisu skróconego aktu małżeństwa k. 14 a.r. tom II).

Po śmierci A. R., odwołująca J. R. złożyła w dniu 1 czerwca 2012 r. wniosek o rentę rodzinną po zmarłym mężu. Po rozpatrzeniu wniosku odwołującej, Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z dnia 25 czerwca 2012 r., znak: R (...), przyznał J. R. rentę rodzinną na stałe od dnia 22 maja

2012 r. w wysokości 2.762,36 złotych miesięcznie (kopia odpisu skróconego aktu zgonu A. R. k. 15 a.r. tom II, wniosek odwołującej o rentę rodzinną wraz z załącznikami k. 1-16 a.r. tom II, decyzja ZUS z 25.06.2012 r. k. 27 a.r. tom II).

W dniu 30 kwietnia 2015 r. J. R., powołując się na nowelizację ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z marca 2005 r., złożyła do organu rentowego pismo z wnioskiem o wyliczenie wysokości przysługującej jej renty rodzinnej z uwzględnieniem znowelizowanych zasad jej wyliczania (wniosek o wyliczenie k. 29 a.r. tom II).

Na mocy decyzji z dnia 8 czerwca 2015 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W. odmówił J. R. prawa do ponownego ustalenia wysokości renty rodzinnej

od przeliczonej podstawy wymiaru. Jako podstawę ww. decyzji organ rentowy wskazał, że ponownego ustalenia wysokości emerytury od podstawy wymiaru emerytury przeliczonej w myśl art. 110a ustawy emerytalnej dokonuje się tylko raz, tylko na warunkach określonych w tym przepisie. Ponadto przepis ten dotyczy jedynie ponownego ustalania wysokości emerytury (decyzja ZUS z 08.06.2015 r. k. 30 a.r. tom II).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w dniu 20 czerwca 2015 r. ustalił, że decyzja z dnia 25 czerwca 2012 r. o przyznaniu J. R. renty rodzinnej została wydana z błędem w postaci przyjęcia części socjalnej kwoty bazowej, podczas gdy zmarły A. R. podlegał 30-miesięcznemu okresowi podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu. Okoliczność ta prowadziła do ujawnienia niedopłaty świadczenia przysługującego J. R. za okres od 1 sierpnia 2012 r. do 31 sierpnia 2015 r. w kwocie 8.368,67 złotych oraz ustalenia odsetek za opóźnienie za okres od 28 sierpnia 2012 r. do 25 września 2015 r. w kwocie 1.423,37 złotych (notatka o ujawnieniu niedopłaty k. 32 a.r. tom II).

W dniu 20 sierpnia 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W. wydał z urzędu decyzję znak: R/25/(...), mocą której przeliczył rentę rodzinną przysługującą J. R. od 1 sierpnia 2015 r. za trzy lata wstecz od wydania decyzji. Przeliczenie zostało dokonano z uwzględnieniem wartości 24% kwoty bazowej emerytury przysługującej zmarłemu A. R., w wyniku czego otrzymano ostatecznie kwotę renty rodzinnej przysługującej ubezpieczonej w wysokości 2.979,73 złotych (decyzja ZUS z 20.08.2015 r. k. 33 a.r. tom II).

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie dokumentów załączonych do akt sprawy, w szczególności akt organu rentowego. Dokumenty przedłożone przez odwołującą co do zasady pokrywały się dokumentami organu

rentowego i stanowiły ich kopie. Materiał dowodowy zebrany w sprawie nie był kwestionowany, nie budził również zastrzeżeń Sądu, wobec czego został uwzględniony w całości.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie J. R. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W. z dnia 20 sierpnia 2015 r., znak: R/25/(...), było bezzasadne i podlegało oddaleniu.

Istota sporu w niniejszej sprawie dotyczyła wyrównania świadczenia przysługującego J. R. w postaci renty rodzinnej po zmarłym mężu A. R.. Odwołująca zaskarżając decyzję organu rentowego domagała się zmiany daty wejścia w życie przeliczonej z urzędu renty rodzinnej z dnia 1 sierpnia 2015 r. na dzień 22 maja 2015 r., a ponadto wypłatę uzupełniającą wyrównania wraz z odsetkami od 22 maja 2012 r. do dnia 31 lipca 2012 r. w kwocie wyliczonej przez ZUS za ten okres.

Jak wynika z treści odwołania ubezpieczona domagała się wyrównania renty rodzinnej od dnia złożenia do ZUS wniosku. W toku postępowania Sądu ustalił jednak, że wniosek odwołującej w tym przedmiocie, złożony przez odwołującą do organu rentowego w dniu 30 kwietnia 2015 r., został przez organ rentowy rozpoznany decyzją z dnia 8 czerwca 2015 r. o znaku: (...) - (...), mocą której organ rentowy odmówił odwołującej ponownego ustalenia wysokości renty rodzinnej od przeliczonej podstawy wymiaru powołując się na treść art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 748 ze zm.). Nie jest więc zasadne stanowisko odwołującej, że nie otrzymała odpowiedzi na złożony przez nią wniosek z 30 kwietnia 2015 r. Zaznaczyć należy również, że odwołująca nie kwestionowała omawianej decyzji organu rentowego i nie zaskarżyła jej ani w treści odwołania będącego przedmiotem rozpoznania w niniejszej sprawie, ani w toku zainicjowanego postępowania, wobec czego prawidłowość tego rozstrzygnięcia organu rentowego nie była podstawą rozważań Sądu w niniejszym postępowaniu.

Na gruncie niniejszej sprawy odwołująca zaskarżyła jedynie decyzję organu rentowego z dnia 20 sierpnia 2015 r., znak: R/25/(...). Dokumentacja załączona do akt sprawy wskazuje, że podstawą wydania przez organ rentowy skarżonej decyzji było powzięcie w toku rozpatrywania wspomnianego wyżej wniosku J. R. informacji o dokonaniu błędnego wyliczenia wysokości rodzinnej przy wydawaniu decyzji z dnia 25 czerwca 2012 r., mocą którego organ rentowy przyznał odwołującej prawo do renty rodzinnej po zmarłym mężu A. R..

Mając na uwadze okoliczności sprawy oraz stanowiska stron Sąd nie dostrzegł nieprawidłowości przy wydawaniu przez organ rentowy skarżonej decyzji.

Przeciwnie, decyzja organu rentowego została wydana zgodnie z przepisami ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Zgodnie bowiem z art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość. Wykrycie błędu w wyliczeniu świadczenia przysługującego ubezpieczonej niewątpliwie stanowi ujawnienie okoliczności istniejących przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na wysokość świadczenia. Nieuwzględnienie w obliczeniu wymiaru renty rodzinnej 24% kwoty bazowej miało ujemny wpływ na wysokość renty rodzinnej która przysługiwała odwołującej, w efekcie czego otrzymywała świadczenie

w wysokości niższej niż powinna. Błąd ten wymagał korekty, którą – zgodnie z dyspozycją art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej – organ rentowy może dokonać z urzędu. Taka też sytuacja zaistniała w niniejszej sprawie.

Ustalenie daty, od której następuje wypłata świadczenia, do którego prawo lub którego wysokość zostało ponownie ustalone przez organ rentowy odbywa się na zasadach określonych w art. 133 ust. 1 ustawy emerytalnej. W myśl tego przepisu

w razie ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń lub ich wysokości, przyznane lub podwyższone świadczenia wypłaca się, poczynając od miesiąca, w którym powstało prawo do tych świadczeń lub do ich podwyższenia, jednak nie wcześniej niż:

- 1) od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydano decyzję z urzędu, z zastrzeżeniem art. 107a ust. 3 ustawy,
- 2) za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, o którym mowa w pkt 1, jeżeli odmowa lub przyznanie niższych świadczeń były następstwem błędu organu rentowego lub odwoławczego.

W niniejszej sprawie zaszły okoliczności uzasadniające ustalenie daty wypłaty świadczenia za okres określony w pkt 2 powołanego przepisu. Nie było, bowiem wątpliwości, że organ rentowy samodzielnie ustalił błąd w wyliczeniu wysokości renty rodzinnej przysługującej J. R., co wprost wynika z treści skarżonej decyzji, jak również adnotacji poczynionych przez pracowników organu rentowego w aktach odwoławczej. Z kolei odwołująca nie powoływała się na błąd w ustaleniu prawidłowej wysokości świadczenia ani we wniosku z dnia 30 kwietnia 2015 r., ani w żadnym innym piśmie. Okoliczność, że organ rentowy nie dostrzegłby popełnionego błędu, gdyby odwołująca nie złożyła ww. wniosku, nie ma w przedmiotowej sprawie znaczenia. Złożony przez odwołującą wniosek z dnia 30 kwietnia 2015 r. przełożył się na dokonanie przez organ rentowy analizy akt w zakresie przysługującego jej prawa

do świadczenia, co z kolei z pewnością przyczyniło się do ustalenia popełnionego błędu, jednakże okoliczność ta nie świadczy o tym, że przedmiotowy wniosek stanowił samodzielną podstawę wydania skarżonej decyzji. Odwołująca nie wskazała bowiem podejrzenia popełnienia przez organ rentowy błędu jako argument na poparcie dokonania przez organ ponownego wyliczenia renty rodzinnej, lecz okoliczność

w postaci nowelizacji ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Konsekwencją złożenia przez odwołującą wniosku z 30 kwietnia 2015 r. było wydanie wspomnianej wyżej decyzji z dnia 8 czerwca 2015 r. w przedmiocie odmowy ponownego ustalenia wysokości renty rodzinnej od przeliczonej podstawy wymiaru powołując się na treść art. 110a ustawy emerytalnej. Ustalenie błędu przez organ rentowy odbyło się w toku postępowania zainicjowanego wnioskiem odwoławczej, a nie wyraźnie z przyczyny jego wniesienia, a w materiale dowodowym brak podstaw świadczących o posiadaniu przez nią świadomości co do istnienia błędu przed zapoznaniem się z treścią skarżonej decyzji. W świetle powyższego należało uznać, że organ rentowy dokonał zarówno ustaleń co do błędu, jak i jego korekty (ponownego wyliczenia renty) z urzędu, co uzasadniało wypłatę na rzecz J. R. świadczenia od dnia 1 sierpnia 2012 r., a więc za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, w którym wydano skarżoną decyzję.

Podsumowując, Zakład Ubezpieczeń Społecznych przeanalizował akta odwoławczej dotyczące przysługującego jej świadczenia w postaci renty rodzinnej, dostrzegł popełniony błąd w wyliczeniu wysokości świadczenia i dokonał stosownej korekty w oparciu o treść art. 114 ust. 1 oraz 133 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej.

Z tych też względów Sąd nie miał zastrzeżeń do skarżonej decyzji i uznał ją za prawidłową oraz zgodną z przepisami, co z kolei przesądziło o braku zasadności odwołania J. R., które jako niezasadne podlegało oddaleniu na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., o czym Sąd orzekł w sentencji wyroku.

Zarządzenie: odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ubezpieczonej.

K.S.